

Klankbordgroep NER/ NG4R

(Vijfde (vierde) reguleringsperiode regionale netbeheerders elektriciteit (gas))

Hoofdpuntenverslag tweede vergadering op 2 september 2009, 14-16 uur, NMa (Muzentoren, Wijnhaven 24, Den Haag), naar bevinding van de Energiekamer en na gelegenheid tot toetsing op onjuistheden door de deelnemers

18 september 2009

Agenda

1. Opening
2. Ingebrachte punten voor bespreking in Klankbordgroep
3. Innovatieprikkel
4. Q-factor gas
5. Fondvraag
6. Afsluiting

Aanwezig

- dhr. Schepens - Obragas (mede namens NRE en Haarlemmermeer)
- dhr. Engbers - Cogas
- dhr. Nieuwenhuys - Netbeheer Nederland
- dhr. van Scheijndel, dhr. van Vliet - Westland
- dhr. Corton, dhr. Hooykaas - Liander
- dhr. Pittau - Rendo
- dhr. van der Bie - Stedin
- dhr. Schuurmans, mw. Coenen - Intergas
- dhr. Blommaert, dhr. van de Pas - Enexis (mede namens Zebra)
- dhr. Jbse - DNWB
- mw. Bruens - TenneT
- dhr. Pulles - KIWA (namens de Energiekamer)
- dhr. Odijk (voorzitter), dhr. Postema, dhr. Gielen, dhr. Schotman, dhr. Ibrovic, mw. Buys
- Energiekamer (hierna: EK)

Aanwezigen, behalve die van de EK en KIWA, worden hieronder aangeduid met KBG. De Klantencontactgroep zal hieronder worden aangeduid met KCG.

Verslag

1. Opening

De EK heet de deelnemers welkom.

Netbeheer Nederland geeft aan dat zij graag zou willen zien dat de notulen van de vorige vergadering worden goedgekeurd door de vergadering. De EK geeft aan dat zij niet voornemens is af te wijken van de procedure en biedt aan om voortaan weer de notulen een verslag op hoofdlijnen te noemen. Enexis en Liander geven aan dat dan de KBG de hoofdlijnen dient goed te keuren of dat de EK moet benoemen dat het verslag gemaakt is naar haar bevindingen.

2. Ingebrachte punten voor bespreking in KBG

De EK geeft aan dat de input van de KBG en KCG op de website van de EK zal worden geplaatst. Hier is vanuit de KBG en KCG geen bezwaar tegen.

De EK geeft aan welke punten de KBG en de KCG hebben ingebracht naar aanleiding van het verzoek in de vorige klankbordgroep en welke van deze punten terugkomen in een toekomstige vergadering van de KBG.

Liander vraagt of er een algemeen issue-log kan komen waarin alle onderwerpen en de status van deze onderwerpen benoemd kunnen worden. De EK geeft aan dat ze hierover zal nadenken en dit terug zal koppelen aan de KBG.

Liander vraagt of de aangeleverde data van 2007 en 2008 al gevalideerd zijn. De EK geeft aan dat dit nog niet gebeurd is wegens capaciteitsgebrek.

Liander geeft aan dat de wetgeving de vaststelling van doelmatige x-factoren beoogt, hetgeen, volgens Liander, inhoudt dat de haalbaarheid van de x-factoren moet worden vastgesteld. Liander vindt dat de methode van de vaststelling van de haalbaarheid onderdeel moet uitmaken van het methodebesluit. De EK geeft aan dat de EK het wel ziet als een onderdeel van de regulering in brede zin, maar niet in het methodebesluit zelf zal worden opgenomen. De EK is voornemens om ook deze keer een financeability-onderzoek te doen en bekijkt nog op welke wijze het onderzoek zal worden vorm gegeven en hoe het zal worden ingepast in het proces en besluitvorming.

Met betrekking tot het DCO-project geeft de EK aan dat dit nog steeds een separaat traject is, maar dat het wel voor 30 september in deze KBG op de agenda staat.

Door verscheidene netbeheerders wordt aangegeven dat het bij de nacalculatie voor de inkoopkosten TenneT nog onduidelijk is hoe deze nacalculatie er uit zal zien. De EK geeft aan dat dit onderdeel is van de tariefbesluiten en daar dus de komende tijd meer duidelijkheid over wordt verwacht. Een netbeheerder merkt op dat e.e.a. breder moet

worden gezien, namelijk inkoop bij bovenliggende netbeheerders i.p.v. alleen inkoop bij TenneT. Liander geeft aan dat in het komende methodebesluit, indien er wordt nagecalculeerd, zou moeten worden aangegeven hoe het referentiepunt wordt vastgesteld.

Aan de KBG wordt gevraagd om uiterlijk 23 september aan te geven welke ontwikkelingen (kwalitatief en kwantitatief) zij verwachten voor de komende 5 jaar op het gebied van invoeding van biogas. Tevens verzoekt de EK de KBG om uiterlijk 23 september gemotiveerd aan te geven welke voorkeur er bestaat voor de lengte van de nieuwe reguleringsperiode.

3. Innovatieprikkel

De EK geeft aan dat zij momenteel onderzoekt of het wenselijk en juridisch haalbaar is om een innovatieprikkel in de regulering op te nemen. Bij innovatieve projecten gaat het dan om projecten waar geen direct 'nut' voor de netbeheerder (in termen van efficiëntieverbetering, kwaliteitsverbetering of volumegroei) tegenover staat

Liander geeft aan dat het invoeren van teveel prikkels (op allerlei terreinen) niet zal leiden tot marktwerking en juist een tegengesteld effect zal hebben. Liander bepaalt liever zelf zijn R&D-budget en is van mening dat de x-factor-regulering op dit moment al prikkelt om te innoveren. De EK geeft aan dit in haar overweging mee te nemen en benadrukt in een beginfase te zijn.

De EK verzoekt de netbeheerders voor 23 september een aantal eerste gedachten over innovatie en regulering per e-mail aan de EK te sturen. Dit betreft geen formele consultatie en heeft als doel te helpen bij de gedachtevorming van de EK.

4. Q-factor gas

De EK geeft aan dat zij voornemens is een q-factor voor gas vast te stellen. De EK geeft aan hoe het concept rapport van KIWA tot stand is gekomen, welke vragen er zijn gesteld en wat het vervolgproces is. De EK presenteert de KBG een longlist van indicatoren. De EK geeft aan dat deze longlist ruim is opgesteld om de discussie zo breed mogelijk te voeren.

Liander geeft aan dat de kwaliteit van het netwerk nu al erg hoog is en dat een q-factor voor gas niets toevoegt. Liander vraagt zich tevens af wat de EK wil bereiken met de q-factor voor gas.

De EK gaat alle indicatoren van de longlist langs en geeft de KBG gelegenheid hun mening te geven. Naar aanleiding van deze argumenten en die van de KCG, zal de EK een shortlist van geschikte indicatoren opstellen. KIWA zal vervolgens de waardeerbaarheid van deze indicatoren onderzoeken. Hieronder volgt per groep indicatoren (zie overige vergaderstukken voor uitleg van de indicatoren) een overzicht van de door de in de KBG gemaakte opmerkingen.

Kwaliteitsaspect Veiligheid

QV1: Niet beïnvloedbaar, data niet auditable, gaat in tegen principe van veiligheidsmanagement.

QV2: De term 'urgent' zou volgens een netbeheerder niet duidelijk genoeg zijn en gebruik van deze indicator zou kunnen leiden tot een prikkel om gaslekken anders te kwalificeren dan nu gebeurt. Een andere netbeheerder brengt hier tegenin dat hier wel degelijk duidelijke definities voor zijn. Lekzoeken gebeurt eens in de 5 jaar, dus er zal een lange middelingstijd ontstaan.

QV3: Minder betrouwbaar dan QV2, deze indicator wordt berekend en niet gemeten en is tevens meer gericht op milieu dan op veiligheid.

QV4: Er zal eerst moeten worden afgewacht tot deze indicator volledig ontwikkeld is. Zodra dit zo is (dit duurt nog minstens een jaar), is het wel een goede indicator, ook omdat deze indicator door de sector zelf ontwikkeld is. Hier wordt wel bij opgemerkt dat de indicator niet ontwikkeld is met het doel om er een waardering aan te hangen.

QV5: Positief, omdat er gelet wordt op de wensen van de klant. Goed meetbaar. Zegt alleen niets over de staat van het net, eerder over de kwaliteit van de netbeheerder

Kwaliteitsaspect Transportzekerheid

Gemaakte opmerkingen:

- Frequentie zegt weinig over staat van het net, veel onderbrekingen zijn vaak het gevolg van derden.
- Op zich zijn de indicatoren wel bruikbaar, maar de transportzekerheid is al erg hoog.
- Liander geeft aan dat compensatievergoeding een beter middel zou zijn dan een q-factor, omdat dat een directere link legt tussen het incident en de daardoor geleden schade.
- De suggestie wordt opgeworpen om te kijken naar alleen de onderbrekingen bij gasmeteropstellingen (omdat deze het meest voorkomen en beïnvloedbaar zijn). Nadeel van deze suggestie is dat het voor de klant niet uit zal maken wat de oorzaak is van een onderbreking.
- Er is al een prikkel om grote onderbrekingen te voorkomen. Immers, bij het wegvallen van de gasdruk moet een netbeheerder vervolgens alle huizen langs en dat is tijd- en kostenintensief.

Kwaliteitsaspect Dienstverlening

QS1: Als een aannemer constateert dat de gegevens niet kloppen is deze verplicht om dit te melden. Er bestaat een verband tussen QS1 en QS4.

QS2 en QS3: Beide indicatoren zijn lastig te meten. Klanttevredenheid en klachten worden wellicht beïnvloed door andere factoren. Deze indicatoren zijn meer geschikt voor intern gebruik door een netbeheerder.

QS4: De vraag wordt naar voren gebracht hoe een dergelijke steekproef eruit dient te zien. Enkele netbeheerders merken op dat de juistheid van de gegevens alleen kan worden gecontroleerd door leidingen op te graven. Echter, indien er gegraven wordt levert dit juist een risico op. De indicator is niet beïnvloedbaar omdat de tekeningen/beslissingen 30 jaar geleden zijn getekend/genomen. Hier komt bij dat leidingen kunnen verzakken, waardoor tekeningen soms niet meer een juiste weergave vormen.

Liander merkt op dat naast deze indicatoren er wel meer aandacht mag komen voor dienstverlening. Op dat punt maken netbeheerders nu wel kosten voor waarvoor in de regulering geen inkomsten tegenover staan.

Enkele netbeheerders merken op dat een klant alleen iets over heeft voor kwaliteit als het de klant echt raakt. Een klant betaalt volgens deze netbeheerders liever minder ook als er daardoor wat meer storingen zouden zijn.

De EK vat de discussie samen. Met betrekking tot Veiligheid lijken de netbeheerders alleen QV5 geschikt te vinden. Daarnaast misschien ook QV2, maar het effect hiervan is waarschijnlijk te indirect. QV4 is ook geschikt, zodra deze uitontwikkeld is. Met betrekking tot Dienstverlening is QS1 en/of QS4 geschikt.

De EK zal de shortlist en de waardeerbaarheid, zodra zij die heeft, samen met het definitieve KIWA-rapport aan de netbeheerders overleggen.

Liander geeft aan dat alleen auditable gegevens ten grondslag mogen liggen aan financiële verrekeningen. De historische gegevens zullen naar verwachting daaraan niet voldoen. Liander stelt voor om mede daarom de komende reguleringsperiode te zien als een proefperiode, in vergelijking met de eerste periode waarin de q-factor elektriciteit werd geïntroduceerd. Op die manier is de methode duidelijk, maar is er nog tijd om de registratie van de benodigde data op orde te krijgen.

5. Rondvraag

Netbeheer Nederland vraagt of het voorstel dat voor DCO voor 11 september 2009 dient te worden ingediend later kan worden ingediend. De EK adviseert Netbeheer Nederland om dit met de projectleider DCO van de EK op te nemen.

Liander vraagt waar de andere issues gebleven zijn die besproken zijn in de eerste vergadering. De EK geeft aan dat deze geagendeerd zijn zoals (voor de meeste onderwerpen) aangegeven in het begin van deze KBG vergadering (agendapunt 2). Liander vraagt of ook de issues van de KCG besproken zullen worden. De EK geeft aan dat deze ook in deze vergadering benoemd zijn (daar waar VEMW bij staat in de presentatie).

NRE/Obragas/Haarlemmermeer vragen of ze nog een formeel verzoek krijgen van de vragen waarover de netbeheerders voor 23 september verzocht wordt input aan te leveren. De EK geeft aan dat ze geen verder contact hierover zal leggen en dat de presentatie bij dezen als verzoek geldt.

Enexis spreekt de zorg uit dat de agenda van de komende KBG vergadering erg vol lijkt te zitten.

Enexis vraagt of de EK inhoudelijke vergaderstukken vooraf zal blijven toesturen. De EK geeft aan dat zij dit onverminderd voornemens is.

Stedin vraagt hoe aansluitarieven in de komende periode behandeld zullen worden. De EK geeft aan hierover nog geen beslissing te hebben genomen.

6. Afsluiting

De EK geeft aan dat de suggestie van de KBG om de laatste vergadering gezamenlijk met de KCG te doen getoetst is met de KCG en dat zij positief waren. De EK neemt daarom de suggestie van de KBG over zodat de KBG en KCG op 24 november gezamenlijk zijn.

De EK sluit de vergadering.